

POGLAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

1. číslo

Budyšin, januar 1977

Lětnik 97

Hrono za januar 1977

Jězus Chrystus praji:

Wodajće, a wam budže tež wodate.
Dawajće, a wam budže tež date.

Lk 6,37,38

Něchtó je nas kriwdzil. Nam je so wulka njeprawda stala. Kak my na to reagujemy? Druhdy so praji: Ja to zabyć njemóžu, byrnjež to tež chcył. Přeco na njeprawdu myslu a sebi přemysluj, kak móžu to winikej wróćo dać. Ale mi so zda, zo za nas njemóže hlowne prašenje wječba być, ale zo mamy so najprjedy prašeć: Kak mam so po Jězusowej woli při tym zadžeržeć?

Jězus Chrystus pak nochce, zo so wječimy a z tym njeprawdu hišće powjetšimy. Wón chce, zo njeprawdu přewinjemy. A to so stanje přez wodawanje a dawanje.

Wodawanje je skutk smilnosće, dokelž druhemu ézke brémjo hrěcha wotewza. Z tym, zo so njewječimy, ale druhemu wodawamy, so to, štož druhdy mjez čłowjekami steji a zhromadne žiwjenje wobčezuje, wotstroni. Wodawanje, to tež rěka, zo njeprawdu, kiž so nam stawa, dale njedawamy, kaž to hustodosć tola bywa, ale zo to přez wodawanje přewinjemy. A žana njesprawnosć njeje, kotraž so njeby wodać hodžala!

Podobnje je to z dawanjom. Tež přez dawanje so puće tworja k druhim. Zhromadnosć z druhimi so přez to zesylni, zo njemyslimy přeco jenož na sebje, ale tež na druhého. Dawanje je skutk smilnosće, dokelž druhim to damy, štož je jemu trěbne.

Nětko pak nastanje prašenje: Jeli woprawdže přeco wodawamy a dawamy, njehrozy potom strach, zo so to znjewužiwa? Čehodla mamy my wodawać a dawać, a druhemu so za to lěpje dže? Nam tola tež nichtó ničo njeda! A město, zo bychy nam wodali, su na nas tež potom zli, hdyž docyla winu nimamy! Njeje potajkim samo lěpje, nic přeco na druhého myslić, dokelž by so potom na našu pomoc přejara spušćal?

Swjate Pismo pak při tym na něšto druge pokaza. Wono nam njepraji: Wodajće, a čłowjekjo budu tež wam wodawać. Dawajće, a ludžo budžeja tež wam dawać. Ale wono nam praji: Jeli wy wodawaće, budže Bóh tež wam wodawać. Jeli wy dawaće, budže Bóh tež wam dawać. „Přetož runje z tej měru, z kotrežj wy měriće, budže wam zaso měrjene“, rěka hižo w sadže, kiž pola Lukaša našemu hronu scěhuje. A pola Mateja so to hišće jasnije praji (6,14): „Jeli ludžom jich hrěchi wodaće, woda tež wam waš njebjeski Wótc.“ A njemodlimy so tež: „Wodaj nam naše winy, kaž našim winikam wodawa-

my?“ Čitajće k tomu tež přirunanje wo zlym wotročku (Matej 18,21–35).

Tak móžemy drje prajić: Bóh budže nas sudzić po našim zadžerženju k čłowjekam. Kaž my čłowjekam, tak budže Bóh tež nam činić. Potom pak wjac njeje tak wažne, hač mi čłowjek moju prócu zaruna abo nic. Jelizo smy my smilni, potom to Bóh tež z nami budže. A Božu smilnosć tola sebi wuprosymy, dokelž wěmy, zo bjez njeje do Božeho kralestwa njeprjindžemy. **Albert**



Čas Pawola sej zymu zawoła

My chodžimy po prošnju

Kóžde lěto so dwójce ze statnej dowolnosću w našej republice za Ewangelsku cyrkej zběra.

Wot Božeho spěča do njedžele Exaudi za wudžeržowanje a natwarjenje cyrkwinskih domow. Dawno hišće njeje cyrkej móhla wšitke škody wurunać, kiž je poslednja wójna na Božich domach a druhich cyrkwinskih twarjenjach zawinowala. Dale wšak wěmy, zo dyrbi so kóžde twarjenje z časami porjedžeć. Naše krasne cyrkwy we wulkich městach su nam drohe namrěwstwo našich wótcow, ale zdobom tež čežki pjenježny problem. Wšelke cyrkwy su hižom statej přewostajene za kulturne zaměry, někotre so zwotnošuja. Woboje pak zas njeje radostne rozrisanje problema. Tak daloko, kaž so někak hodži, chcemy sej swoje Bože domy a cyrkwinske twarjenja zdžeržeć. Za tutón zaměr zběramy kóžde nalećo po Božim spěču.

Nazymu prosymy wo dary na hasach cyle na kóncu cyrkwinskeho

lěta wot štwórtka hač do smjertnje njedžele. Tale zběrka je postajena za Znutrkowne misionstwo, zo pomocne skutkowanje našeje cyrkwy. Nazymaska zběrka je wunošniša hač nalětnja. Za Znutrkowne misionstwo so lošo dawa. Wo jeho džele su naši wosadni lěpje informowani. Wšitcy wěmy, kak wažny je nadawk, w Jězusowym mjenje wo chorych, wbohich a starych so starać.

Jako Njeswačidlski farar sym tež kóždy raz jednu hodžinu po wjesnych hasach chodžo hromadžil. Ach, to běše kóždy raz hórke přewinjenje. A tola běch stajnje znowa wjesoły, zo běch zaso za cyrkej po prošnju pochodžil. To běše přecelne witanje z wosadnymi. Rady dachu so wo smilny dar prosyć. Haj, samo překi přez hasu přiběžachu, zo bychy swój wopor wotedali.

„Ja chcu najprjedy nakupować, potom wam swój dar dam.“ A zawěrnje, kaž běchu slubili, tak potom tež dopjelnichu. Bě pak prošnje a dawanje stajnje tak lubosćiwe? Haj! Hač na někotre małe wuwzaća. Husto mi tež ču rady dawachu, kotřiž běchu z cyrkwy wustupili. Z kajkeje přičiny drje běchu tehdom wot nas so džělili? Při tajkej skladnosći chychu mi dopokazać, zo maja Chrystusowu cyrkej tola hišće zańć. Wězo mi tež někotři raznje moju próstwu wotpokazachu. Před dawnym, dawnym časom so mi wotmołwi: „Radšo sej za to kónčk kołbasy kupju.“ Džesać lět pozdžišo drje to běše, zo so tuteje žony woprašach: „Wěšće hišće, kak sće mi tehdom před HO wotmołwiła?“ — „Haj!“

„Wote mnje ničo njedostanjeće“, mi wón jěrje smějicy rjekny. Hišće žane pollěto njebě so minyło, a my jeho křesćanse ze wšěmi česćemi pchowachmy.

Wam, wy lubi, přecelni dawarjo, słuša naš jara wutrobny džak. Podobne nazhonjenja kaž ja mějachu tež druzy „prošerjo“. Zběrar bě spodžiwany, zo dósta 50,— hr wot młodeho muža.

„To je mój džakny wopor, zo je Bóh Knjez nam strowe džěćatko wobražil.“

„Jowle maće mój zločany rječaz za zadawk, zo wam džensa hišće swój dar přinjesu.“ Na wječor tykny wulki wopor do tyzki a dósta swoju zlotu pychu wróćo.

„Jowle najprjedy mój zwučeny dar (20,— hr) a nětko hišće dar (10,— hr) za přecelnosć, kiž je mi njedawno luby křesćan wopokazał.“

„Tu maće feńk!“ — „Tón sej wobchowajće.“ Hač bě tale wotmołwa prawa? Tajke prošnje nam dawa hustodosć do wutrobow pohladać.

W.

i dowska protyka

Protyka bě zložena po burskim džěle: dwaj měsacaj za sytwy (zažne), dwaj měsacaj za pǒzdnje sytwy, jedyn měsac za torhanje lenu, jedyn měsac za ječmjenjowe žně, jedyn měsac za wšě druhe žně, dwaj měsacaj za zběranje wina, jedyn měsac za třihanje wowcow.

Biblija nam podawa jenož někotre starožidowske mjena za měsacy:

akib – měsac kłosow

ziw – měsac kwětkow

etanim – měsac njeprěstawacych wodow

bul – měsac nazymskich zliwkow.

Měsacy so cyle jednorje ličachu. Hdyž so nazymu z ratarskimi džěltami za přichodne žně započea, bě to za Židow „nowe lěto“.

W přěnimaj měsacomaj zběrachu so oliwy, a z nich so džělaše wolij. To bě w času poł septembra hač na poł nowembra.

W dalšimaj měsacomaj so wusywaše. Po přěních nazymskich zliwkach hodžeše so na polu worać a žito syc.

W přichodnymaj měsacomaj wot poł januara do poł měrca so syjachu jahly, sezam, čocki (Linsen), melony a kórki.

Na to scěhowaše měsac, w kotrymž so len torhaše. Z motykami so cyle při zemi wukopa, zo bychu stwjelca po možnosći dolhe byle. Na to jón sušachu a dale wobdžělahu.

Žně započachu so z ječmjenjowom w apyrlu hač do meje, po tym, kajkaž bě pǒda. Hač do 10. lětstotka wužiwaše so za to serp. To běše kruch klepaneho kamjenja (Feuerstein), kotryž bě zasadženy do topora z drjewja abo kosće. Pozdžišo so wužiwaše železny serp. Při tym žnjējachu so jenož kłosy. Te znošachu na huno (zrunane a steptane kruch pola), hdžež je wumlǒčachu. Huno bě pola Kanaanskich poswjećene městno.

Žně so skǒnčichu z pšěncu a krupnikom (Spelt) wot meje hač do junija. To běše přičina, zo džakowni rǒlnicy nošachu do swjatnicy přnje plody z polow. Za israelski lud bě to zdobom swjedžeń džakowneho spominanja, kak bě něhdy Bǒh swǒj lud z Egyptowskeje wuswobodźił a džiwne přewodźal po dalokich pučach.

Kǒnc lěta bě napjelnjeny z džělom we winicy, ze zběranjom kitkow. To běše po žnjach w horcych měsacach junij, julij hač do awgusta, kaž by wino dozrawilo.

Posledni měsac w lěće – wot poł awgusta hač do poł septembra – běše powšitkowny kǒnc džělowej doby. Hišće so dozběrachu poslednje lětnje plody, figi a hranatowe jabluka (Granatäpfel). Hdyž bě džělo na polach a we winicach doskǒnčene, přindže čas radostnych swjedženjow, kotrež so skǒnčichu z witanjom „noweho lěta“.

Wubrane z nastawka Miloša Biča w „Kostnickich jiskrach“, 14. 5. 1976

**Mudri maja dobre wuši,
ale jazyk maja kuši.**

Moje lube serbske sotry a lubi bratra!

Lubi wukrajni čitarjo!

Na proze noweho lěta strowju Was wšitkich wutrobnje z heslom na 1977 W Jězusu Chrystusu su schowane wšitke poklady mudrosće a pǒznaća.

Što nam přinjese tole nowe lěto? Z cylej wutrobu Wam přeju

čilosć a strowosć,

Boži měr a Bože žohnowanje

a wšitko, štož Wam trěbne je

na čele a na duši,

a na posledku wěčnu zbožnosć.

Naša duša so wobohaći, ma wěčnu zbožnosć hižom tu na zemi, hdyž roscěmy w pǒznaću našeho Knjeza Jězom Chrysta.

Lubje Was přeprošuju

na kublanski džen, 21. februara

1977 w Budyšinje;

tema: Jězus pola Marije a Marty, na Serbski cyrkwinski džen, 25. a 26. junija 1977 w Budyšinje, w rjenje wobnowjenej cyrkwi swj. Michała;

tema: Naše kěrłuše.

Lubje a wutrobnje Was wšitkich strowi

*Waš Gerat Lazar-Bukečanski,
předsyda Serbskeho cyrkwin-
skeho dnja*

4 000 000 000

W nocy wot soboty k njedźeli, 28. měrca 1976. Je ličba wobydlerstwa našeho planeta přišla na 4 miliardy. Z kǒždym dnjom je na zemi 195 000 ludźi wjace. W poslednich 60 lětach je so čłowjestwo podwojiło. Wjace hač połojca wšěch čłowjekow bydli w tych statach, kotrež na spočatku tutoho lětstotka hišće njewobstejachu. Wot lěta 1900 je so na swěće wjace wuhla a bencina dobyto, wjace železa a energije so nadžělaho hač w cylych stawiznach do toho. Wjetšina džensnišich produktow rjemjesla bě tehdom njeznata. Džewjeć wot džesać wědomostnikow, kotřiž su hdy na zemi žiwi byli, su naši rowjency. My můžeme změrom wočakować, zo w zbytnych lětach tutoho lětstotka hišće wjace so poda hač w zańdženych 70 lětach. Znowa so w tym času čłowjestwo nimale podwoji. Styri hač do pjeć krǒc so produkcija powyši.

Zdalenosće so přikrǒtša. Swět so nam po zdaću pomjenšuje. Swět zrosće dale bóle do cyłka. Hdyž su naši džědojo wo wǒjnach husto doho po jich skǒnčenju zhonili, a to zwjetša z rjanych wobrazow, tak so džensa wǒjnske podawki abo samo cyle bitwy rozsyłaja do swěta přez telewiziju.

Produkcija ratarskich, zežiwjenskich plodow njeprěbiera tak ruče, kaž ličba čłowjekow rosće. Při tym so wot lěta k lětu wjace wudawa za brǒnjenje. Praji so, zo je so w lěće 1976 300 miliardow dolarow wudalo za wǒjnske brǒnje, wo kotrychž škǒdliwosći a techniskej dokonjanosći sej lajk njemóže prawy wobraz činić. Napjatósće na ideologiskim polu wjeddu do synych wojowanjow. Ze wšěmi srědkami wojuje moderna propaganda wo kǒždeho čłowjeka, wo jeho wutrobu a přichilnosć. Žana prjedawša generacija njeje tak wjele zasadnych přeměnenjow nazhonila. A tele přeměnenja su tak rewolucio-

narne, zo čłowjek jich scěwki a jich hǒdnotu njemóže přewidjeć.

Džiwojo na tajku woprawdžitosć njemóže so wěryjacy čłowjek a njemóže tež cyrkej so wuwynić přemyslowanjom, kajki nadawk a kajke možnoty křescanstwo džensa ma. Wěste je, zo so ničo njeje zhubilo na jeje hǒdnej tradiciji: Wěra, zo tutǒn přeměnjacy swět je Boža stwǒrba a zo nad nim plaći Boži samsny sud a samsna smilnosć, kaž je to było wot jeho spočatka sem; wěra, zo tež dale wostanje nadawk křescana služba lubosće, kotraž nawjaza styki dowěry mjez čłowjekami, služba wodawanja, kotraž pomha wotstrǒnjec płoty rozdžělow a křiwow; služba nadžije, kotraž za wšě položanja wotewrja nowe perspektivy přichoda. Nowa situacija žada sej wotewrjenej woči a chroblosć, nowe puće a nowe rozsudženja. Jelizo je džensa něšto wosebje nuzne, tak je to wobdžělenje na procesu, kotryž by zmǒžnił zhromadne prócowanje wšěch tych dobrych mocow a hibanjow na swěće, kotrež chcedža zachować a posylnejć wšě dobre wuměnenja čłowjeskeho žiwjenja, zo by so zwěsćilo zežiwjenje wšěm wobydlerjam zemje, zo bychu so mjez ludami wutworile styki dowěry a měra, zo by so přestalo z drohim a riskantnym brǒnjenjom, zo by mjez nami byla spomožna atmosfera. To su nadawki, kotrež njemóže dopjelnic jedyn stat abo jedne hibanje abo jedna institucija, kotrež pak so hodža dokonjeć w najšěrim zhromadnym džěle wšitkich čłowjekow dobreje wole, njedžiwojo na jich nabožne, politiske a ideologiske přeswědčenje.

Wola k zhromadnemu džělu, wola k měrej, wola k socialnej a čłowjeskej sprawnosći na swěće dyrbi wjetša być hač wša antipatija, hněw a wšo njedobre nazhonjenje, wjetša hač wša njedowěra a dwělowanje, předewšěm pak mǒcniša hač wšo přihotowanje nowoje wǒjny, wšo wuklukowanje a potlǒčowanje. Přichodne lětdžesatki budžeja křescanstwo před wazne pruwowanja stajeć, nic tak jara w kritiskim rozestajenju z bjezbǒžnosću a ze zymnej liwkosću swětnje zmyslenosće, ale wjele bóle z tym, zo budžeja wot nas sej žadać wotmoły na scěhowace prašenja: Što sće wy křescenjo činiłi za wuchowanje měra na zemi, kak sće pomhali mjez narodami k dorozumjenju, kajku medicinu sće podawali, zo by so njedowěra wotstrǒniła, z kotrež je zhromadne žiwjenje ludow zajědoćene a wohrožene?

Wo hǒdnosće křescanstwa a jeho wěry njerozsudžitej wěrywuznaće ani wojowanje na polu ideologijow, ale hǒdnosć našich přimoškow k dorozumjenju w čłowjestwje, naš podžěl na wutworjenju zwjazkowowěry a zhromadneho prócowanja, naše dodawki k programam, kotrež zmǒžnja žiwjenje w měrje, w hospodarskim a duchownym wuwijanju přichodnym 8 miliardam čłowjekow, kotřiž budžeja žedzić za dobrym žiwjenjom, za lubosću a radosću. A wjele z nas budže do tuteje ličby slušec.

Lubomír Miřejovský
w „Český bratr“, 6/1976

Wón je jako přeni wotešol

„Wón bě hišće młody“, rjeknychu ludžo, hdyž powěše wo jeho smjerći čitachu. Ale što wuslědži Bože potajnstwo započatka a kónca našeho žiwjenja, kotraž wšak naše njeje?

„Tak a tak je mało duchownych, a tu je wotwolany jedyn do wěčnosti. Wón bě poľny mocow. Wjele by hišće dokonjeć móhl!“ dodachu druzy. Bóh wšak přesaha wšitke čłowjeske móžnoty — tež tych najpilnišich služownikow našeho Knjeza.

Zrudoba a zdobom tež tróšt. To je spodziwne. Nam by so plakać chcyło, přetož mějachmy jeho lubo a jeho trjebachmy. W samsnym času pak smy tež tróštowani z tym Słowom, kotraž wón dwaceći lět so prócowaše tym připowědać, kotřiž běchu jemu dowěrjeni. Z tutym Słowom bě swoje žiwjenje njedželomnje zwjazal. Jenož tón, kiž je to sam na sebi nazhonił, móže jeho zdychnjenje na chorožožu njedolho do jeho smjerće zrozumić: „W februarje sym posledni kroć předował. Kak je to hižo tak dolho...“

Poľ lěta njebě so woblekl duchownski talar, njebě lamał chléb a njebě wudžěl keluch při Knjezowym blidze, njebě stupil na klětku. Pod tym bě čerpeł. A tola njebě přestał wukonjeć duchownsku službu — ze swojim čerpjenjom. A to běše snano jeho najwjetše a najbóle přeswědčace předowanje, wučiscene wot wšeho njewažneho, maličkosneho a prózdneho. To běše swědčenje wo wěrnym Bože a žiwym Chrystusu na samym proze mjez žiwjenjom a smjerću, hdžež so njehodži lhać ani we wěrje ani w njewěrje. Tam jenož wostawa pokorna poslušnosť swěrných, kotraž wšitko poruča do Božej rukow a z tym wšitko dobywa. Jenož tón, kiž móže číše swoje žiwjenje spuścić, jo znova dostanje w mocy a džiwapoľnym přeměňenju. „Ja hubjeny čłowjek, što mje wumóže z čěla smjerće? Ja džakuju so Bohu přez Jězom Chrysta, našeho Knjeza!“

Naš towarš ze studijných lět, bratr Jaroslav Milion, farar w Hovoránach, je po čezkej chorosć srjedy, 25. awgusta 1976, wotešol, zawostajiwši mjez nami swoju we wěrje sylnu žonu a młodu džowku, swoju mać a při wuznych — a nas, kotřiž chcychmy so z nim zeńć po dwaceći lětach duchownskeje služby. Zešli so smy — w Brnjanskim krematoriju póněželu, 30. awgusta. Bjez našeho Jarka a tola z nim, přetož njech smy žiwi abo wumrějemy, smy my Knjezowi.

Tebi so džakujemy, naš zhromadny Knježe!

Studenća Husoweje fakulty w Praze w lětach 1952 do 1956.

Český zápas. 12. 9. 1976

Mamy z čezkochorymi wo smjerći řečec?

To je zawěrnje problem, kotryž sej žada rozrisanje pod lěkarskim a psychologiskim aspektom. Tule wědomosć mjenujemy tanatologiju, to je wěda wo mrěću. Wona přepytuje wuměňjenja, znamjenja a přičiny smjerće. Lěkarjo su hać dotal lěkowali, přewostajiwši prašenje smjerće filozofam a teologam. Přitomnosť a přichod staja jich wšak před nadawk, kak pacientow wučić mrěć, kak pacientow přihotować na mrěće pod najmjeńšimi psychiskimi stróželemi a zadwělowanjom. To je tola jasne, hdyž so choremu njezataji bliskosć kónca jeho žiwjenja, móže wón sčasom a ze strowym rozumom swoje wěcy w swójbje, ze swojim zawostajenstwom a podobnym zřjadować. Cyle wěsće móže wěrjacy křesćan na mrěće zmužiči so přihotować. Dopokaz za to je tanatologiske džělo dr. med. Elisabeth Kübler-Rossoweje: Wo smjerći a mrěću. Kniha nam podawa rozmotwy z na smjerć chorymi pacientami. Jenož dwaj příkladaj: Pacient (zubny lěkar, 55 lět, po operaciji na raka, kotryž bě hižom předaloko postupował): „Wot toho časa, zo wotučich po operaciji, njejsym swój měř zhubił a znutřkownje sym napjelnjeny z pokojom.“

Lěkarka: „Njebojiće so?“

Pacient: „Swoje čestne słowo móžu wam dać, zo so njeboju.“

Lěkarka: „Wy sće njewšědny muž, knježe doktoro. Hać dotal njejsmy hišće čłowjeka widželi, kiž by so smjerće njebojal.“

Pacient: „Ja wěrju, zo přez smjerć ke Knjezej pónđu.“
W stawje „Poslednja stacija“ je nam wopisana rozmotwa z wosomnaćelětnej holcu, kotraž ma přemalo kreje a je na smjerć chora.

Prašenje: „Čeho so najbóle bojiće — smjerće? Što sej pod njej předstajije?“

Pacientka: „Ja wěrju, zo je poľna džiwa, přetož přińdu domoj — do tamneje domizny — k Bohu. Tuž so wumrěća njeboju.“

Na prašenje, kak tam budže, wotmołwi chora: „Krasnje! Ničo nam njebudže pobrachować. Ženje njebudu sama.“ Při dalšej rozmotwje tale znutřkownje sylna holca wuzna, zo na nju přińdu problemy a styskosće, hdyž je sama a njemóže so z nikom rozřečować. To nas spodziwa, zo so čłowjek njeboji smjerće, ale samoty. To njetrjebaja być jencž chori w poslednim času swojeho žiwjenja. Tu dže wo młodsich a staršich čłowjekow, kotřiž su w swojej bėdnosći zwjazani do swojich štyrjoch sčěnow, sami ze swojimi myslimi, swojimi wočěznosćemi, bolosćemi a styskosćemi. Kajke wolóženje přińjese jim



Před hrodowskimi wrotami.

Krasne wrota, ale zaurjene su.

Za nimi rjany park, bajkojty hród. W třinatej pincy wjele, jara wjele zlota, ale nichtó sebi tam njezewěri, dokelž tam strašnje šeri. Kak žadosćiwje drje su w zandžených lětstotkach chudži Serbja před tajkimi wrotami stali! Ach, jenož raz pohladnyć směć do tutoho bohateho swěta. Při wšěm wšak tróštne wědžachu:

Na knježim hrodze
tež nježbožo bodže.

Wrota su so wotewrěle. Žadosćiwých, žarliwých sonow nam wjace trjeba njeje.

Wrota noweho lěta so nam wočinichu. Što za nimi nazhonimy?

Dopjelnjenje rjanych sonow?

Abo same wostrózbjenje?

wopyt, njech je tež krótki. Čěmncě so zhubi, hdyž přińdže bratr abo sotra z posměwanjom a dobrym słowom tróšta a modlitwy. Naš Knjez wšak znaje nuzu, kotruž přińjese chorosć a z njej wosamočenosć. Wón pak znaje teň lěkarstwo. Tuž budžeja w poslednim suđenju chwaleni jeho prawi naslědnicy: Ja sym chory byl, a wy sće mje wopytowali.

Hać móže so to wo nas rjec?

Kostnické jiskry, 5. 5. 1976

Z wasadow

Serbske kemše w januaru 1977

1. 1. 1977, 8.30 hodź., Njeswaćidło serbska Boža služba z Božim wotkazanjom (Serbski superintendent Wirth)
2. 1. 1977, 9.30 hodź., Budestecy serbska Boža služba z Božim wotkazanjom (Serbski superintendent Wirth)
2. 1. 1977, 8.30 hodź., Budyšin — Michalska serbska Boža služba (wosadny farar Pawoł Albert)
9. 1. 1977, 8.30 hodź., Njeswaćidło serbska Boža služba (Serbski superintendent Wirth)
16. 1. 1977, 10 hodź., Budyšinsk serbska Boža služba z Božim wotkazanjom (Serbski superintendent Wirth)
16. 1. 1977, 8.30 hodź., Poršicy serbska Boža služba z Božim wotkazanjom (Serbski superintendent Wirth)
16. 1. 1977, 10 hodź., Bart serbska Boža služba (farar Siegfried Albert — z Hrodzišća)
16. 1. 1977, 8.30 hodź., Hrodzišćo serbska Boža služba (wosadny farar Siegfried Albert)
16. 1. 1977, 8.30 hodź., Minakal serbska Boža služba (wosadny farar Feustel)
30. 1. 1977, 8.30 hodź., Rakecy serbska Boža služba (Serbski superintendent Wirth)

Čas so minje, a smjerc k tebi dže — mudry so k nej hotuje.

Horni Wujezd. W čisle 11/1976 našeho ewangelskeho časopisa sće mohl něšto wo loňšim wobnowjenju Hornjowujezdžanskeje cyrkwy čitać. Bohu budź dżak, zo su so wobnowjenske džěla mjazytm derje zakónčič mohl. Jeničce wěžiny časnik so tu chwila hišće přehladuje. Hižo zdaloka strowi će nětko Wujezdžanska cyrkwe w nowym, swětłym šace. Wosebite znamjo a swědčenje chce wona dać tež tym, kiž po bliskej awtodroze do Budyšina abo do Drježdžan a dale jězdza.

Wobnowjenje je trało wot februara hač do oktobra loňšeho lěta. Dokaž mjenuje so cyrkwe po swjatymaj Pétrje a Pawole, je jeju symbol — kluč a mječ — na nowej wjerstawce (Wetterfahne) předstajeny. Wšityc wasadni so wjesela, zo su pónowjenske džěla bjez wulkich zadžewkow a wosebje bjez nejzbožow wotběželi. Wjeselość a džakownosć běštej tuž tež hlowny tenor swjedženskich kemšow, kotrež wotměchu so njedzělu, dnja 10. 10. 1976, we wobnowjenym božim domje. Při přewšo krasnym nazymskim wjedrje bě so wulka syła kemšerjow zešla, mjez nimi tež loňši jubilejni konfirmandža. Pozawnišća z Wujezda, Biskopie a Ramnjowa, kurenda a džěci, kotrež na nabožinu chodža, wobrubichu božu službu dostojnje. Swjedženske přédowanje mješe k superintendent Arnold z Budyšina. Wasadni farar k. Rasche džakowaše so tym wjace hač 220 wasadnym, kotřiž su w 6 600 dobrowólnych njeplacenyh hodžinach

při ponowjenju cyrkwy skutownje sobu pomhali, kaž tež wšitkim rjemjesnikam-jednotliwcam a rjemjeslniskim firmam. Wosebitu zaslužbu při ponowjenju matak k. twarski mišter Stübner ze Strahwalde a k. třechikryjer Winter ze Šerachowa. Wasada sama je za wobšěrne wobnowjenje hač dosrjedž oktobra 28 000 hriwnow nawdała. Dokaž pak wudawki tutu sumu zdawna překročā, dōsta so wasadze tež finacielna podpěra ze stromy krajneje cyrkwy. Statne instancy mējachu při wobnowjenju poradžowsku funkciju.

Na kemšach wuprajichu wasadni džak za njesprōcniwu a při kładawacu aktiwitu při twarskich džělach cyrkwinskemu předstjicerstwu a wosebje swojemu wasadnemu fara-



rej. Zdobom wopomina so na swjedženskich kemšach 175. rōčnica džzensnišeje Wujezdžanskeje cyrkwy, kotraž so dnja 12. 10. 1801 po jenož pođralětnym twarskim času poswjeći. — Za serbskeho čitarja spomnjećahōdne hišće je, zo je njedawno DEFA zwōn Wujezdžanskeje cyrkwy a w pozadku serbsku katolsku krajinu wokolo Chróšćic sfilmowała. Tutōn motiw ma so w nowym krōtkofilmje DEFA wo Serbach sobu wužiwać.

Laz. Sobotu do přēnjeho adwenta pochowachmy swoju něhdyšu fararku, Johannu Malinkowu rodž. Wandreyec.

Wona bě so narodžila 3. junija 1896 njedaloko džzensnišeho Strzegoma (Striegau) jako třēca mjez pjēc džōwkami architekta Maxa Wandreya. Po šulskich lētach nawukny powołanje sotry za džěci. W lēce 1920 wuda so na Jurja Malinka, kotryž w samsnym lēce swōj teologiski studij doskōnci a bu za fararja do Laza powōlany. Bōh Knjez da mandželskimaj štyri džěci: Jana-Jurja, Handrija, Beata a Pétra.

Při boku swojeho muža mōžeše njeboh Malinkowa we wasadze a w swōjbje wjele dobreho wusutkowac w nadawku křescanskeje lubosće. Z cyłej wutrobu so radowaše a so ru-

džeše z wasadu a z kōždym wasadnym. Farar Malinkowa bě serbsku rēč nawuknyla a ju rady wužiwaše. Hač do kōnca swojeho žiwjenja mēješe polnu dowěru wasadnych.

Cyrkwinske wojuowanja sahachu tež do Lazowskeje wasady a do Malinkowc swōjby. Farar Malink steješe krućce na zakładže Ewangelija a zasadach Wuznawarskeje cyrkwy. Wjacekrōc bu zajaty a z Lazowskeje wasady wupokazany, byrnjež so wasada přēćiwu tomu wobaraše. W lēce 1939 dyrbješe skōncnje tež Malinkowa z džěćimi Laz wopuścić. Farar Malink dōsta nowu wasadu w Groß-Rietz pola Beeskowa. Runje w tutym čēžkim času čujachu so z Lazowskeje wasadu čim nutrišo zwjazani. Farar Malink zemrē w lēce 1942 na sčēwki přepozdže poznateje chorosće. W tutym čēžkim času a tež stajnje so Malinkowa trōštowaše z Chrystusowym słowom:

Na swēće maće čēsnosć,
ale budže dobreje nadžije,
ja sym swēt přewinyln.

(Jana 16, 33)

Zemrēta je wot mlōdosće sem wuknyla, čłowjesku nuzu sčerpnje njesć a z druhimi sobu čerpjeć. Jako mlōda holca bě čēžko schorjela na zajēdojčenje kreje, štož zawostaji w njej trajne sčēwki. Hdyž bēše dwaceći lēt stara, zhubi nana a jako štyrcećilētna mandželskeho. Lēto po smjerći muža dōndže powēsć, zo so jejny najstarši syn Jan-Jurij z wōjny njewrōci. Přēnje lēta po wōjnje přinjesechu Malinkowej nowe nuzu a chorosće. Štyri sotry jej zemrēchu.

Přiwuzni a znači spominaju rad na pobožnu a tuž wjesolu wutrobu, z kotrež je njeboha znjesła chorosće, horjo a docyla wšu čłowjesku njedokjanosć.

W lēce 1949 mōžeše so do Laza wrōćić, a tež farar Malink dōsta swōj row při Lazowskeje cyrkwi. Tu nazhoni zemrēta fararka z džakownosću wjele dopokazow starosćiweho přēćelstwa.

Z radosću je sčēhowala puć swōjich džěci. Wona bě přitōmna, hdyž so jej přēni wnuč narodži, a jako přēnja unučka njēnadžicy mała na swēt přindže, je wona ju wukrēčila.

Jejny najstarši syn, dr. Handrij Malink, je chemikar w Berlinje. Džowka Beata je so na fararja wudala a bydli w Halle. Pétr Malink je nam wšem znaty jako wuznamny serbski spisowacel a dramatikar. Wōn je nan sydom serbskich džěci. Jedyn z nich studuje ewangelsku teologiju. My so nadžijamy, zo budže po lētach studija moc faru w Serbach přewzac.

Hišće na njedzeli zemrētyh bě Malinkowa we Lazu kemši a k Bōžemu blidu pobyła. Z poslednjeje mōcu bě to dokonjala. Štwōrtk na to bě mērnje wusnyla.

Wēčne swētlo njech so jej swēci.

Wo přédowanjach při rowje w přichodnym čisle rozprawjamy

Pomhaj Bōh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadža jōnkkrōc za mēsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hlowny zamōlwiły redaktor: Serbski superintendent na wust. Gerhard Wirth w Budyšinje-Trētanach. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čisće: Nowa Doba, čisćernja Domowiny III-4-9-2398